

Prasības stāvošu saldūdeņu izpētei un izvērtēšanai dabas aizsardzības plānu izstrādē

- **Obligātie parametri, kuri nepieciešami (esošie vai iegūstamie dati, to vispārējās prasības, biotopa noteikšana)**
- **Esošā stāvokļa izvērtējums (jaunāko datu analīze, salīdzin. ar senākiem datiem)**
- **Esošo apdraudējumu analīze**
- **Aizsardzības pasākumi, ieskaitot monitoringu, ja nepieciešams**
- **Dati, kas nepieciešami Dap atjaunošanai (~ ik pēc 10 gadiem)**

DATI Vispārējās prasības

- ja antropogēnās ietekmes nav vai ja tā ir nebūtiska, pašreizējā stāvokļa izvērtējumam var lietot līdz 5 gadus vecus datus; vecāku “mainīgo” datu izmantošanu jāpamato
- ja antropogēnās ietekme ir acīmredzama, mērījumus un analīzes jāveic Dap izstrādāšanas laikā.
- analīzēm un lauka pētījumu datiem nepieciešams ieguves datums
- analīžu un lauka pētījumu datiem jābūt iegūtiem jūlijā / augustā
- nepieciešams ievākt arī iepriekšējos periodos iegūto informāciju

DATI Uzskaitījums 1

iepriekšējo periodu dati

morfometriskie un hidroloģiskie dati

hidroloģiskais režīms

ūdens apmaiņas periods

sateces baseina laukums

caurtece

DATI Uzskaitījums 2

analīzes un lauka mērījumi

caurredzamība,

ūdens temperatūras/izšķīdušā skābekļa vertikālais sadalījums (virs dziļākās vietas, katrā dziļuma horizonta metrā),

elektrovadītspēja,

pH,

krāsainība,

hlorofils-a,

kopējais fosfors (paraugs no virsmas),

zooplanktons .(distrofiem, t.sk. potenciāli distrofiem, ezeriem)

DATI Uzskaitījums 3

pētījumi

- aizauguma pakāpe, atsevišķi pa virsūdens, peldlapu, iegrimušo
- aizsargājamo biotopu pazīmju un/vai indikatorsugu konstatēšana,
- īpaši aizsargājamo ūdensaugu sugu sastopamība
- kontrolzveja ?

potenciālo apdraudējumu noteikšana ezerā un sateces baseinā

- rūpniecisko vai komunālo notekūdeņu ieplūde
- saistītie zivju dīķi
- akvakultūras
- derīgo izrakteņu ieguve

DATI Uzskaitījums 4

Papildus pētījumi aizsargājamā biotopa gadījumā

- biotopa pazīmju un/vai indikatorsugu kartēšana
- specifisko potenciālo apdraudējumu noteikšana

Vispārējās prasības stāvošu saldūdeņu izvērtēšanai

ĪADT ir 2 ezeru grupas:

- aizsargājamie stāvošu saldūdeņu biotopi;
- ezeri, kas neietilpst Latvijas aizsargājamo biotopu sarakstā.

Lielāka uzmanība jāpievērš aizsargājamo biotopu aizsardzībai, taču Dap jānodrošina arī pārējo ĪADT ezeru aizsardzība.

Ezera pašreizējā stāvokļa izvērtējums

Biotopa indikatorsugu vitalitāte ir atkarīga no ezera ūdens kvalitātes. Lai izvērtētu biotopa kvalitāti, nepieciešams izvērtēt ezera ūdens kvalitāti. Ezera ekoloģiskās kvalitātes pasliktināšanos visātrāk uzrāda tieši fizikāli - ķīmiskie parametri.

- 1) Jaunāko datu analīze, lai noteiktu ezera pašreizējo trofisko stāvokli, kā arī tipu un kvalitātes klasi
- 2) Jaunāko datu salīdzinājums ar agrāk mērītiem datiem, lai noteiktu ezera eutrofikācijas tempu
- 3) Biotopa pazīmju un indikatorsugu izpēte, lai noteiktu ezera biotopu(s)

Esošo un potenciālo apdraudējumu analīze 1

Notekūdeņi

Ietekme - ezera piesārņošana, iepludinot lielu biogēnu daudzumu.

Rezultāts - ātra aizsargājamā biotopa iznīcināšana.

Rekreācija

Ietekme - ūdens bioķīmiska piesārņošana, biogēnu ieplūdes palielināšanās no pamatbaseina, biotopa indikatorsugu izbradāšana piekrastē.

Rezultāts - mīkstūdens ezeru kvalitātes pasliktināšanās.

Apbūve pamatbaseinā

Ietekme - biogēnu ieplūdes palielināšanās no pamatbaseina, neatgriezeniska krasta reljefa izmainīšana.

Rezultāts - biotopu kvalitātes pasliktināšanās, ezera krasta ainavas degradēšana.

Esošo un potenciālo apdraudējumu analīze 2

Dabiskās aizsargjoslas iznīcināšana

Ietekme - biogēnu ieplūdes palielināšanās no pamatbaseina.

Ūdens līmeņa izmaiņšana

Ietekme - biogēnu ieplūdes palielināšanās no applūdušajiem krastiem (ŪL palielināšanās gadījumā), biogēnu ieplūdes palielināšanās no bijušās piekrastes veģetācijas un nogulumiem (ŪL pazemināšanās gadījumā).

Esošo un potenciālo apdraudējumu analīze 3

Braukšana ar ūdens motocikliem, motorlaivām

Ietekme - ūdens viļņošanās un uzduļķošanās ietekme uz piekrastē augošām biotopa indikatorsugām un tuvu ūdens virsmā augošām hārām, peldlapu indikatorsugu izraustīšana. Ezeros bez indikatorsugām ūdens viļņošanās veicina piekrastes nepārklāšanos ar dūņām un neaizaugšanu.

Licencētā makšķerēšana

Ietekme - biogēnu ieneses palielināšanās no zivju piebarošanas un zivju krājumu papildināšanas.

Esošo un potenciālo apdraudējumu analīze 4

Akvakultūru audzēšana

Sapropela, dūņu sūknēšana, gultnes pārtīrīšana

Ietekme - nogulumos esošo biogēnu nonākšana atpakaļ ūdenī, pamatīga ūdens uzduļķošana ar suspendētām daļiņām.